

Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde

Szakmai Program

2020.

Tartalomjegyzék

1. A Bölcsőde adatai	4
2. Bevezető	4
2.1. A bölcsőde jogszabályi háttere	4
2.2. Bölcsődénk minőségpolitikája, hitvallásunk	6
3. A Bölcsőde bemutatása, a tárgyi és a személyi feltételek	6
3.1. Területi elhelyezkedés, Helyzetelemzés	6
3.2. Tárgyi feltételek	7
3.3. Az intézmény személyi feltételei	8
3.4. A szakmai munkát támogató tevékenységek	9
4. A Bölcsődében folyó szakmai munka bemutatása	9
4.1. Az intézmény alapfeladata	10
4.2. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja	10
4.3. A gyermeki, szülői jogok és kötelezettségek	11
4.4. Érdekképviseleti Fórum működése	11
5. A bölcsődei nevelés- gondozás célja, feladata, a bölcsődei nevelés- gondozás alapelvei	12
5.1. A család rendszerszemléletű megközelítése	12
5.2. A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása	13
5.3. A családi nevelés elsődleges tisztelete	13
5.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete	13
5.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe	13
5.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése	13
5.7. Fokozatosság megvalósítása	14
5.8. Egyéni bánásmód érvényesítése	14
5.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége	14
5.10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása	14
6. A bölcsődei nevelés feladatai	15
6.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	15
6.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	15
6.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	16
6.4. Megismerési folyamatok fejlődésének segítése	17
7. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	17
7.1. „Saját kisgyermeknevelő”- rendszer	17
7.2. Gyermekcsoportok szervezése	18
7.3. Napirend	18
8. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei	19
8.1. A családlátogatás	19
8.2. Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás	20
8.3. Napi kapcsolattartás	20
8.4. Egyéni beszélgetés	20
8.5. A szülőcsoportos beszélgetések	20
8.6. Szülői értekezlet	20
8.7. Indirekt kapcsolattartási formák	21

9. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei	22
9.1. Tanulás	22
9.2. Gondozás	22
9.3. Játék	23
9.4. Mozgás	23
9.5. Mondóka, ének	23
9.6. Vers, mese	24
9.7. Alkotó tevékenységek	24
9.8. Egyéb tevékenységek	24
9.9. Alapellátáson túli szolgáltatások	24
10. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere	25
11. Dokumentációk	26
12. A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődés kor végére	26
13. Kiemelt szakmai célok	27
14. Ellenőrzés, értékelés	27
15. Ünnepek	28
Záró rendelkezések	29
Mellékletek	30

1. A Bölcsőde adatai

Az intézményünk neve: Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsőde

Székhelyének címe: 8653 Ádánd, Árpád utca 15.

Telephelyének címe: 8653 Ádánd, Árpád utca 31.

Telefonszáma: 84/357-529

e-mail: oviadand@gmail.com

Honlap: ovoda.adand.hu

Fenntartónk: Ádánd Község Önkormányzata

Címe: 8653 Ádánd, Kossuth utca 50.

Telefonszáma: 84/357-552

Férőhelyek száma: 12 fő

Ellátandó célcsoport: 1-3 éves korosztály

Ellátandó terület: Ádánd község közigazgatási területe, szabad férőhely esetén a környező településekről a törvényi lehetőségek szerint a szolgáltatásban szereplő férőhelyszám 25%-ig

Nyitvatartási idő: Hétfő- Péntek; 6:45- 16:45 óra

Intézményvezető: Ilon Szabina

2. Bevezető

2.1. A bölcsőde jogszabályi háttere

Intézményünk helyi nevelési-gondozási programja az alábbi jogszabályok, rendeletek és módszertani ajánlások figyelembevételével készült, megtartva bölcsődénk szakmai önállóságát, a családok, a fenntartó elvárásaihoz és a helyi lehetőségekhez igazodva.

- a Bölcsődei nevelés – gondozás országos alapprogramja és a Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai (2017)
- az ENSZ Emberi Jogok Nyilatkozata
- az ENSZ Egyezmény a gyermekek jogairól

- az Európai Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002.) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról
- **1997. évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (a továbbiakban: Gyvt.).
- **15/1998. (IV. 30.) NM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (a továbbiakban: NM rendelet).
- **149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet** a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (a továbbiakban: Gyer.).
- **235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet** a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról (a továbbiakban: Ar.).
- **328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet** a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról (a továbbiakban: Tr.).
- **226/2006. (XI. 20.) Kormányrendelet** a szociális, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról.
- **257/2000. (XII. 26.) Kormányrendelet** közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról.
- **9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet** a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- **8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet** a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról.
- **78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet** a játszótéri eszközök biztonságosságáról.
- **15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet** a pedagógiai szakszolgálatokról.
- **2011. évi CXC. törvény** a nemzeti köznevelésről szóló.
- **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- a bölcsődei nevelés- gondozás története alatt felhalmozott emberi és szakmai értékek
- a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata
- módszertani levelek, útmutatók, ajánlások

2.2. Bölcsődénk minőségpolitikája, hitvallásunk

Intézményünkben minden dolgozó szakmai tevékenységével elsősorban a gyermekek érdekeit szolgálja, ezért személyes felelősségünknek érezzük a szakmai minőség biztosítását és a szakmai célkitűzések megvalósítását. A biztonságos, szeretetteljes légkör, szakmailag igényes környezet kialakításával a korszerű, szakszerű, minőségi szolgáltatás biztosítására törekszünk.

A gyermekek egyéni és életkori sajátosságaira építve, a gyermeki személyiség maximális védelme és támogatása elsődleges számunkra. A gyermekek jogai tiszteletben tartásával, következetes neveléssel, a szülőkkel együttműködve, a szabályokat elfogadó, érdeklődő, nyitott személyiségű gyermekeket nevelünk.

3. A Bölcsőde bemutatása, a tárgyi és a személyi feltételek

3.1. Területi elhelyezkedés

Ádánd község Siófoktól 15 km-re a Siófok-Kaposvár vasútvonal mellett, a Kis-Koppány két partján, a Sió völgyében terül el. *Ádándot*, mint a honfoglaló Szalók nemzetség ősi birtokát 1265-ben említik első ízben a források. Jelenleg mintegy 2200 lakos él itt. Legszébb része a Mandulás-hegy és a Természetvédelmi területté nyilvánított Gesztenye-fasor területe. Festői környezete büszkesége a településnek.

Bölcsődénk a település fő utcájáról nyíló kis közben található, védett, csendes terület, melyben a kisgyermekes biztonságos ellátását semmi sem zavarhatja. Közvetlen szomszédságunkban a Művelődési Ház és az Önkéntes Tűzoltósági és Polgárőri épület van, de közelünkben megtalálható még a katolikus templom, a sportpálya és a búcsútér is.

A bölcsőde TOP- 1.4.1-15-SO01-00039 számú pályázatból épült, és 2020-ban került átadásra.

Helyzetelemzés

Községünkre is jellemző, hogy a gyermekvállalásokat sokszor komoly átgondolások előzik meg, a legtöbb szülő dolgozik és munkahelye más településen van. Komoly szervezést igényel a 0-3 éves korosztály elhelyezése, hisz a legtöbb nagyszülő dolgozik, valamint a környező településeken működő bölcsődék nem tudják őket férőhely hiányában felvenni. Így az egyre növekvő igény miatt döntött úgy a község vezetősége, hogy a kínálkozó pályázati kiírást kihasználva bölcsődét létesít, ezzel segítve a kisgyermekes családokat a munkahelyre való visszaállásban, a hátrányos helyzetű családok gyermekeinek napközbeni szakszerű ellátását. Az óvoda és az általános iskola mellett a bölcsőde megnyitásával most már biztosított a lehetőség, hogy a 0-14 éves korosztályú gyermekek helyben, a saját kis közösségükben nevelkedjenek, fejlődjenek.

3.2. Tárgyi feltételek

Bölcsődénk kialakítása, a tárgyi feltételek biztosítása során a jogszabályi és szakmai előírásokat vettük figyelembe, a csoportba járó kisgyermek létszáma, életkora, igényei alapján úgy alakítottuk ki, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósulását szolgálja.

Gondozási egységünk 1 csoportszobát (50,4m²), 1 fürdőszobát (18,8m²), 1 öltöző- átadó helyiséget (15,67m²), babakocsi tárolót (17,28m²), tálaló konyhát (14,4m²), raktár helyiséget, akadálymentes mosdót, dolgozói öltözőt, vezetői irodát, fűtő-és raktárhelyiséget, és egy az udvarról megközelíthető gyermek mosdót foglal magába.

Öltöző- átadó

Az öltöző- átadó helyiség kapcsolódik a fürdőszobához és a csoportszobához. Ebben a helyiségben minden gyermek számára jellel ellátott öltözőszekrény, cipőspolc található.

A gyermekek saját ruhájukat használják, továbbá a szülők biztosítják az eldobható pelenkát, törölkendőt, kenőcsöt. A textilpelenkát, az ágyneműt, a törölközőt az intézmény biztosítja.

A hirdetőtáblákon mindig megtalálhatók az aktualitások, információk, a heti étlap a szülők számára.

Fürdőszoba

A fürdőszoba berendezéseinek egyik része a gondozási tevékenységek kényelmét, más részük a gyermekek önállósodási törekvéseit szolgálják.

A fürdőszoba berendezési tárgyai:

- A gyermekek magasságának megfelelően elhelyezett kisméretű mosdók- tükörrel (3 db), W.C.-k (2db), törölközőtartó, melyen a szájöblítéshez használt poharak is elférnek.
- Fésűtartó, fésűvel. Valamennyi eszközük jellel ellátott, hogy eligazodásukat támogassa.
- Felnőtt kézmosó, tükörrel, folyékony szappannal és törölközővel ellátva.
- Pelenkázó asztal, zuhanytálca, amely felemelt, hogy a gondozónőnek ne kelljen fürdetéskor mélyre hajolnia.
- Bilik, bili mosó és tároló, fertőtlenítő spray és tálak, textilpelenkák, pedálos szemetes a szemet eldobására, szennyestartó, tükör, gyógyszeres szekrény, fellépő valamint szekrények a textíliáknak.

Minden helyiség világos, mosható burkolatú, jól takarítható.

A fürdőszobában betekintő ablak segíti a kisgyermeknevelőt a felügyelet biztosításában.

A bölcsőde otthonossá varázslásáról a kisgyermeknevelők és a gyermekek alkotásai gondoskodnak.

Csoportszoba

A csoportszoba tágas, világos. Alapterülete 50,4 m². A gyermekek életkorához igazodó asztalok, székek és bútorok vannak a csoportszobában. Mind a berendezési tárgyak, mind a játékok a törvényi előírások, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével

kerültek kiválasztásra. Fontos szempont továbbá, hogy a tárgyak biztonságosak és jól tisztíthatók legyenek.

Udvar

A Bölcsőde kertje tágas, kiegészül terasszal, járdával, bőséges területet biztosítva a játszó gyermekeknek. Az udvaron füves és szilárd burkolatú rész is van, mely a különféle mozgásos játékoknak ad nagy teret. Napsütötte és árnyékos terület egyaránt megtalálható. A játékeszközök lehetőséget biztosítanak a változatos tevékenységekhez, a különböző mozgásformák gyakorlásához.

A csoportszobából közvetlen kapcsolat van a terasszal, mely a délutáni szabadban történő altatásra ad lehetőséget.

Az udvari játékeszközök:

- kisház/ babaház: több játéktípus, de leginkább a szerepjátékhoz kitűnő helyszín
- homokozó- takaróhálóval: homokozónkban rendszeresen karban tartott folyami homok van. Használaton kívül hálóval fedjük le.
- színes hernyó alagút: többek közt a nagymozgások (kúszás- mászás) gyakorlását segíti
- csúszdatorony
- vízpermetező: nyáron jó hűsölési lehetőséget ad a gyermekek számára
- mobil eszközök: kismotorok különböző méretben, homokozókészletek, dömperek, talicskák, kisautók, fűnyírók
- játéktároló: a mobil eszközök tárolására

3.3. Az intézmény személyi feltételei

Bölcsődevezető/ óvodavezető: 1 fő

Kisgyermeknevelő: 2 fő

Bölcsődei dajka: 1 fő

Szakképzettség szerinti megoszlás:

Bölcsődevezető:

- 1 fő kisgyermekgondozó,- nevelő (folyamatban); óvodapedagógus; pedagógus-és közoktatási vezető szakvizsga

Kisgyermeknevelő:

- 1 fő felsőfokú kisgyermekgondozó,- nevelő
- 1 fő középfokúfokú kisgyermekgondozó, - nevelő (folyamatban) ; pedagógus diploma

Dajka :

- 1 fő középfokú dajka

3.4. A szakmai munkát támogató tevékenységek:

Konyha: Ádánd Község Önkormányzat Konyhája

Élelmezésvezető irányítja a szolgáltató tevékenységet.

Feladata: korszerű, változatos, egyéni táplálkozási igénynek megfelelő élelmezés biztosítása a gyermekek számára a HACCP szabályai és a táplálkozás tudományi ismeretek alkalmazásával.

Az étrend tervezésekor figyelembe vesszük az ajánlott napi energia- és tápanyag-tartalom biztosítását, a korszerű csecsemő és kisgyermektáplálás elveinek és gyakorlatának változásait. Törekszünk az étrend összeállításán arra, hogy az idényszerű legyen, az ízében való összehangoltság meglegyen. Az étlapot az élelmezésvezetővel állítjuk össze, folyamatos ellenőrizzük azt minőségi és mennyiségi szempontból, melyet dokumentálunk és szükség szerint változtatjuk.

A tálalókonyha feladata:

A gyermekcsoport napirendjéhez illeszkedve, megfelelő számú, minőségű étkezéshez használatos eszközök előkészítése, az étel esztétikus kivitelben történő kitálalása.

Karbantartás: Ádánd Község Önkormányzata

Az önkormányzat feladata:

- az épületben és környezetében előforduló kisebb karbantartási munkák elvégzése,
- eszközök, játékok javítása, karbantartása, a berendezések állagóvása,
- a szakmai munkánkhoz szükséges eszközök szállítása és előkészítése a használatra,
- a bölcsőde kertjének gondozása, az udvar felszerelésének rendben tartása,
- baleset veszély elhárítása,
- közlekedési utak tisztántartása,
- a környezet rendjének, tisztaságának, balesetmentességének biztosítása.

4. A Bölcsődében folyó szakmai munka bemutatása

A bölcsődei nevelés-gondozás feladata a gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése. Bölcsődénkben a kisgyermeknevelőkkel és a dajkával szemben mindenkor elvárás a nyitott, gyermekszerető személyiség, a tolerancia, az empátia, a megbízhatóság, hitelesség és az elkötelezettség.

A gyermekek megnyilvánulásait törődéssel, hozzáértéssel figyelik, arról megfelelő dokumentációt vezetnek, és a szülőket rendszeresen tájékoztatják. Az intézményi közösségben megvalósuló nevelés-gondozás során biztosítjuk a kisgyermek egyéni szükségleteihez,

fejlődési üteméhez igazodó egyéni bánásmódot, a kompetencia igények kibontakozásának valamennyi színterén. E tevékenység alapja a jól átgondolt, szakmailag megalapozott folyamatos napirend, a kisgyermeknevelők egységes nevelési elvei, következetes nevelési módszerük. Törekvésünk, hogy a gyermekek emberi méltóságát mindenkor tiszteletben tartva, a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban részesítsük a ránk bízott gyermekeket.

Kiemelten fontos számunkra a bölcsődében ellátott kisgyermekek családjával való szoros együttműködés és a közös bölcsődei élmények nyújtása (családi napok szervezése).

4.1. Az intézmény alapfeladata

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmében intézményünk alapfeladata a személyes gondoskodás és gyermekjóléti alapellátás rendszerében biztosítani a kisgyermekek napközbeni ellátását 1 éves kórtól 3 éves korig.

4.2. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja

A bölcsődei felvétel egész évben folyamatosan történik a bölcsődevezetőnél egyeztetett időpontban. Az első beszélgetés során bemutatjuk az intézményünket, kisgyermeknevelőinket, házirendünket, a szülő pedig elmondhatja az ellátás igénybevételének okát, egyéb személyes indokait. Továbbá beiratkozást szervezünk minden év májusáig, hogy a jelentkezések (és az óvodába iratkozások) után, az új nevelési évre előre tudjunk tervezni. Az intézménybe felvehető az a gyermek, akinek felvételét a hatályos jogszabályok, valamint a képviselőtestület érvényben lévő rendelete lehetővé teszi.

A szülők által fizetendő térítési díjra a 328/2011 (XII.29.) Kormányrendelet gyermekétkeztetésre vonatkozó pontjai érvényesek.

Az ellátás igénylése a felvételi kérelemmel történik, ezzel egy időben a bölcsődei egység vezetője megállapodást köt a szülővel. A Megállapodás az 1. számú mellékletben, a Felvételi kérelem a 2. számú mellékletben található. A Bölcsőde Házirendjét a 3. sz. melléklet tartalmazza. A szülő hozzájárulásával a bölcsődébe való felvételt kérheti a védőnő, gyermekorvos, családgondozó, gyámhatóság is.

4.3. A gyermeki, szülői jogok és kötelezettségek

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon saját családjában történő neveléshez, személyiségének kibontakozásához,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges elbánáshoz,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletbe tartás, a bántalmazással-fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal, elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben- gondozásban részesüljön.

A szülő joga, hogy

- megválassza azt az intézményt, amelyre gyermeke nevelését-gondozását bízta
- megismerhesse a csoport életét,
- megismerje a nevelés-gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban;
- megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülőnek jogot, lehetőséget biztosítunk arra, hogy javaslatot tehesse a változtatásra és különböző programok bevezetésére, működtetésére (pl. Szülői megbeszélések, Fogadó óra)

A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeket ellátó szakemberekkel együttműködjön, és kapcsolatot tartson
- a fizetendő térítési díjat időben rendezze,
- az intézmény házirendjének betartása.

4.4. Érdekképviselési Fórum működése

A Szülők Érdekképviselési Fóruma, a szülők összefogására és mozgósítására, valamint a gyermeki jogok képviselésére hivatott. Rendszeres értekezletek, megbeszélések a munkacsoportokkal biztosítja a kommunikációt a gondozási egység és az intézmény között.

A gyermek szülője vagy törvényes képviselője panasszal élhet a bölcsőde vezetőjénél vagy az érdekképviselési fórumnál,

- ha panasza van az ellátásra,
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségzegése esetén,
- a gyermeki jogok sérelme esetén

A Szülők Érdekképviselői Fórumának összetétele:

- a szülők megválasztott képviselői (2fő)
- az intézményt képviselő kisgyermeknevelő (1fő)
- a fenntartó delegáltja (1fő)

A Szülők Érdekképviselői Fórumának feladata:

- az intézménnyel jogviszonyban állók és ellátásra jogosultak érdekeinek védelme
- a benyújtott panaszok és hatáskörükbe tartozó ügyek vizsgálata majd a döntés
- véleményezi a szakmai programot és a házirendet
- éves munkaterv alapján szervezi feladatait
- egyetértési joga van a házirend elfogadásánál

A Szülők Érdekképviselői Fórumának programját és képviselőinek névsorát a faliújságon tesszük közzé.

5. A bölcsődei nevelés- gondozás célja, feladata, a bölcsődei nevelés- gondozás alapelvei

A bölcsődei nevelésünk célja, hogy a kisgyermeknek elsajátítsák azokat a képességeket, készségeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak a változásokhoz. Mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel tesszük, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét. További célunk, hogy a koragyermekkorai intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenció tevékenységet folytassunk. Feladatunk olyan családbarát intézményként, szolgáltatóként való működés, amely a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növekedéséhez hozzájárul.

A szakszerű nevelés, gondozás csak akkor valósul meg, ha a bölcsődében érvényesülnek a következő alapelvek:

A bölcsődei nevelés alapelvei

5.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A családlátogatás, a családi napok, a beszoktatás időszaka és a napi rövid megbeszélések lehetőséget adnak a kisgyermeknevelőknek a családok rendszerszemléletű megközelítésére, a

családok működésének megismerésére, megértésére. Nem csak a kisgyermeket, hanem a szülőket és a családtagokat is kiindulópontnak tekintjük, a családokat komplex módon figyeljük meg (beszoktatás, családlátogatás során). Mivel a mintákat a kisgyermekek visszatükrözik, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása mentén hozzájárulhatunk a családok életminőségének javításához.

5.2. A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei, mint szociális intézmény alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. A kisgyermeknevelők felismerik az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradásokat, megtorpanásokat, azokat szükség szerint differenciáltan kezelik vagy jelzik az intézményvezető felé, aki megteszi a szükséges lépéseket (informálja a szülőket, felveszi a kapcsolatot a Pedagógiai Szakszolgálattal).

5.3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve veszünk részt a gyermekek nevelésében. Olyan programokat szervezünk (családi nap, kézműves délutánok, ünnepek), amely során biztosíthatjuk a szülők számára, hogy tevékenyen kapcsolódjanak be a bölcsődénk életébe, hogy az esetleges nevelési eltéréseket szükség szerint közelíteni tudjuk.

5.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés során a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésére törekszünk az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet fordítunk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására, s egymás elfogadását természetesnek vesszük.

5.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a legmeghatározóbb a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra, ezért is fontos, hogy csak olyan személyt foglalkoztassunk, aki teljes mértékben gyermek és családcentrikus. Rendelkezik a feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember. Felelősségünknek érezzük a szakmai tudásunkat szinten tartani, gyarapítani, szakmai kompetenciáinkat folyamatosan fejleszteni, ezért folyamatosan figyelemmel kísérjük a továbbképzési lehetőségeket.

5.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

A bölcsődébe történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére, amely fokozott odafigyelést, egyéni bánásmódot kíván. Törekszünk a kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandóságának („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, szokás- szabályrendszer) biztosítására, mely növeli az érzelmi biztonságát, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

Napirendünket a folyamatosság jellemzi, hogy a kisgyermek érezze a stabilitást, a kiszámíthatóságot. Ez elengedhetetlen a biztonságérzet kialakításában.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

5.7. Fokozatosság megvalósítása

A bölcsődei nevelés bármely területén (beszoktatás, ünnepek, események, gondozás, szobatisztaságra nevelés) bekövetkező változást a fokozatosság jellemez. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását. Biztonságérzete csak a fokozatosság lévén marad sértetlen.

5.8. Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. Figyelembe vesszük a kisgyermek spontán érzésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva ítéljük meg. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. A kisgyermeket az egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesítjük érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban, a folyamatos megfigyelések segítségével tudjuk a következő szint elérésében támogatni, önállósodási törekvéseiben segíteni.

5.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A mosakodás, az öltözködés, az alvás, pihenés és az étkezések a módszertani ajánlások figyelembe vételével történik, mindig biztonságot adó, meghitt hangulatot teremtve, a gyermekek egyéni képességeihez, önállósági törekvéseikhez igazodva.

A gondozási helyzetekben a nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

5.10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a gyermekek kognitív, érzelmi és társas kompetenciái, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Tudatosan tervezett tevékenységeink során (játék, gondozási helyzetek és egyéb tevékenységek) biztosítjuk, hogy a gyermek új ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jussanak, átélhessék a spontán tanulás örömeit, megerősödjön bennük a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságuknak fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segítjük önálló kezdeményezéseiket, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

6. A bölcsődei nevelés feladatai

6.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsőde az első gyermekintézmény, amely a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerül, ezért jelentős szerepet tud betölteni a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósulhat meg, ezért is kezeljük kiemelten a családlátogatást és a szülős beszoktatást.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíteni tudja a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

6.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A kisgyermeknevelő feladata, hogy a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon kövesse, tapasztalatait, megfigyeléseit dokumentálja, a szülőt tájékoztassa (családi füzet). Támogatásával- a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtésével- az egészséges életmód megalapozását segíti.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirendünk biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekszünk az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására.

A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonunk: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfogszakorvos stb.

A bölcsőde elsősorban preventív szerepet tölt be, de a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermek esetében korrekatív lehetőségeket hordoz. Az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, a különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt csoportszobával, udvarral rendelkezünk.

A bölcsődei ellátást egészséges gyermek veheti igénybe. A bölcsőde megkezdésekor, illetve minden betegség után, minden kisgyermek orvosi igazolással érkezhetsz, melyet háziorvosa állít ki arról, hogy egészséges, nincs fertőző betegsége és közösségbe mehetsz. Az intézménybe történő felvétel feltétele, hogy minden kisgyermek a korának megfelelő védőoltást megkapja.

Minden gyermek egészségnevelése a családban kezdődik, hatással van a gyermek egészségi állapotára. Nagyban meghatározzák a család szokásai, életvitele, napirendje, étkezési szokásai,

a család értékrendje az egészséges életmód területén. Nem avatkozunk bele a szülők életébe, nevelésébe, azonban, ha helytelen egészségnevelést tapasztalunk, azt tapintatosan, kizárólag a gyermeke érdekében megfelelő kommunikációval, magyarázattal, tanácsokkal közvetítjük a szülők felé. A kisgyermeknevelő feladata a bölcsődében az egészségnevelés, az egészséges kultúrhigiénés szokások kialakítása.

Fokozottan odafigyelünk:

- a gyermekek személyes dolgainak rendszeres tisztítására (fésű, törölköző, ágynemű)
- megfelelő, folyamatos folyadékpótlásra
- megfelelő étrend összeállítására
- megfelelő idő és hely biztosítására a szabad mozgásra - főképp a szabad levegőn
- lehetőség szerint a kinti pihenést, alvást előnyben részesítjük

Folyamatosan odafigyelünk a gyermek rendezett megjelenésére, hajának, bőrének, fogzatának állapotára.

Gyógyszeradás, elsősegély

Lázás, hurutos, antibiotikummal kezelt, beteg gyermek nem jöhet bölcsődébe.

Egyes nem fertőző (allergia, anyagcsere, epilepszia, stb.) betegségben szenvedő gyermeknek, ha szükséges, a háziorvosa által előírt gyógyszerét beadhatják a bölcsődében. Sürgős, nagyon indokolt esetben csak láz- és fájdalomcsillapítót kaphat a gyermek, melyről a szülőket nyilatkoztatjuk (milyen gyógyszert kaphat a gyermek, milyen gyógyszerre érzékeny, stb.). A kisgyermeknevelőnek ugyancsak írásban kell jeleznie azt, hogy milyen gyógyszert kapott a gyermek.

A bölcsődében van mentődoboz. Az elsősegélydoboz felszerelése előírás szerinti: A férőhelyszámnak megfelelő szabvány mentődobozt – MSZ 13 553 –az arra kijelölt helyen tároljuk.

Minden esetben a bölcsődeorvos (háziorvos) állítja össze a bölcsőde gyógyszerkészletét, melyben kell, hogy szerepeljenek:

- lázcsillapítók (kúp, tablettá, szirup, injekció),
- görcsoldók (kúp, tablettá),
- allergia elleni szerek (tablettá, szirup, injekció, kenőcs),
- életmentő gyógyszerek.

6.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A kisgyermeknevelőt biztóságot nyújtó nevelői magatartás jellemez, amely magában foglalja az érzelmi elérhetőséget és hitelességet, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását, ezek az egész nap során, folyamatosan, minden tevékenység során jelen vannak. A kisgyermek számára a bölcsődébe történő bekerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok

megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekszünk az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet fordítunk a fejlődési elmaradással küzdő, és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

6.4. Megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben ismereteket nyújtunk, segítjük a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

7. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

7.1. „Saját kisgyermeknevelő”- rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport gyermekeinek egy része (max. 6 fő) tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt (családi füzet, fejlődési napló, csoportnapló) és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért. Azt a fajta biztonságot jelenti, amelyet a szülő otthon, akihez mindig fordulhat a gyermek, amikor szüksége van rá.

A „saját kisgyermeknevelő”- rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

7.2. Gyermekcsoportok szervezése

Bölcsődénk egy heterogén csoporttal, legfeljebb 12 fővel működik a törvényi előírások szerint. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány tudja garantálni.

7.3. Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A gyermekcsoport életkori sajátosságait, fejlettségét veszi figyelembe, így a gyermekek fiziológiás és kompetencia szükségleteit egyaránt követi. Az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám, az intézmény és azon belül a bölcsőde nyitása és zárása is befolyásolja. Munkarendünket a gyermekek napirendjének megfelelően alakítjuk, hogy az ellátás folyamatos és zavartalan legyen. Fontosnak érezzük, hogy a gondozási-nevelési tevékenységekben mindig elegendő teret és időt biztosítsunk az önállósulási törekvéseknek, melyhez nyugodt, elfogadó, támogató és szeretetteljes légkört teremt a kisgyermeknevelő. A napirenden belül az egyes kisgyermekek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

Bölcsődénkben a szülőkkel szoros együttműködésre törekszünk, melynek keretében a közös nevelési elvárások megvalósulása fontos célunk. Figyelembe vesszük a kisgyermekek otthoni életét, életritmusát. Nem könnyű a különböző életkörülményekből, családi struktúrából érkező eltérő nevelési attitűdöket a bölcsődében, mint másodlagos szocializációs közegben, egy nevezőre hozni, de az őszinte, hiteles, közvetlen-de nem bizalmaskodó-folyamatos kommunikáció többnyire segíti az együttműködést. Hasonlóan fontos, hogy a gyermekek aktívan, vidáman, jó hangulatban töltsék idejüket távol az otthonuktól. A gyermekek számára biztosítjuk, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

A bölcsődei ellátásban a kisgyermekek nevelése-gondozása nem csupán a napközbeni felügyelet biztosítását jelenti, hanem a gondozás-nevelés egységét valló, a komplex fejlődést támogató, időnként preventív - egyes esetekben felzárkóztató tevékenységet is.

A gyermekek bölcsődei életének megszervezése során a megismerésük elsődleges feladatunk. Ismernünk kell a gyermek állapotát, érdeklődését, szükségleteit, társaihoz való viszonyát. Egész napi tevékenységét úgy szervezzük meg, hogy mindig érezze a számára legfontosabbat, az érzelmi biztonságot.

A kisgyermeknevelő részéről fontos a teljes nevelési folyamat tudatos, tervszerű átgondolása. A gyermekek fejlődési ütemének megfelelően tervet készítünk, melybe beépítjük a gyermekek élményeit, tapasztalatait, ötleteit. A gyermekek szűkebb és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai igénylik a nevelőmunka rugalmasságát. A kisgyermeknevelő a tevékenység

szerkezetét és annak keretét, a fejlesztési célokat a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően tervezi meg.

A csoportokban együtt dolgozó kisgyermeknevelők, valamint a bölcsődei dajka munkájukat összehangoltan végzik.

A délelőtt és délután folyamán, beleértve az érkezést és távozást, az időjárástól és az évszaktól függően biztosítjuk a csoportszobákban vagy az udvaron a szabad játék választás lehetőségét. A tízórait a szabad játék közben kínáljuk fel a gyermekeknek. A délelőtt folyamán a szabad játék mellett olyan fejlesztő hatású programokat kínálunk fel a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve, az életkori sajátosságokat figyelembe véve, melyek elősegítik a kisgyermeknek értelmi, érzelmi és szociális, illetve testi fejlődését – ének, mondóka, mese, vers, játékos torna, alkotó és egyéb tevékenység által.

A kisgyermeknevelő érkezéskor tájékozódik a szülőtől, illetve távozáskor tájékoztatja a szülőt a gyermekével kapcsolatos fontosabb eseményekről, ügyelve arra, hogy a beszélgetés, rövid, tömör és célratörő legyen, ne vonja el hosszú időre a kisgyermeknevelő figyelmét a többi gyermektől.

A tervezett napirend a Szakmai Programunk mellékletét képezi.

8. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

8.1. A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerül sor, ilyenkor kis ajándékkal kedveskednek a gondozónők a gyermeknek. A családlátogatás lehetőséget nyújt arra, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről (napirend, gondozási területek, stb.), jobban megismerje a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta, továbbá a szülő is hasznos ismeretet ad a gyermekkel kapcsolatos fontos eseményekről, egyéni szokásairól, napirendjéről, ezzel segítve a nevelőt a kisgyermek megismerésében. Ha nagyok az intézmény és a családi nevelés, napirend közti eltérések, ilyenkor lehetőség adódik azok közelítésére, összehangolására. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

8.2. Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő beszoktatásra a fokozatosság, az együttműködés jellemző. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad a kisgyermek számára, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, amely biztosítja az új környezethez való alkalmazkodást. Folyamatosan figyeljük a gyermek reakcióit, teherbíró képességét és ahhoz igazítjuk a beszoktatás időtartalmát. Ebben az időszakban a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt kap a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

A beszoktatási időszak általában két hét, mely során fokozatosan vesszük át a szerepet.

A bölcsődei élet megismerésével a szülők bizalma erősödik a bölcsődei gondozó- nevelő munka iránt, amely a partneri együttműködés szempontjából nélkülözhetetlen.

8.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról- ezt érkezéskor és távozáskor mindig alkalmazzuk. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerűen tájékoztatjuk a szülőket, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

8.4. Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetésre a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdésekben, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási formában kerül sor. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

8.5. A szülőcsoportos beszélgetések

Bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetéseket, a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról szervezünk. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, de szükség vagy lehetőség szerint szakembert is felkérhetnek. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedésszereplő bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait. A partneri viszony elengedhetetlen.

8.6. Szülői értekezlet

Bölcsődén belül szülői értekezletet a szülők általános és a gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatása miatt, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítése érdekében tartunk. Egy nevelési éven belül általában két alkalommal tartunk szülői értekezletet, de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

8.7. Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre, ezen lehetőségekkel folyamatosan élünk, hogy a kapcsolattartás zavartalanul működhessen.

Kapcsolattartás formái a szülőkkel

Szóbeli tájékoztatás módjai:

- Naponta a gyermek átvételekor és kiadásakor
- Tájékoztató szülői értekezlet - évente kétszer
- Szülőcsoportos beszélgetés- évente legalább háromszor, de igény szerint is a szülők által javasolt témákban
- Fogadó órák (vezetői, kisgyermeknevelői egyeztetett időpontban)

Írásos tájékoztatás formái:

- Családi füzet: Egyéni bölcsődei füzetben fejlődési összefoglalók, testi fejlődés adatai, kérések, közlemények, meghívók, orvosi bejegyzések, szülői bejegyzések.
- Faliújság (cikkek, aktuális versek, mondókák, Szülői Érdekképviselői Fórum tagjai, tervezett napirend, házirend)
- E-mail : Gyors elérhetőség és kapcsolat lehetősége a bölcsődei élet megkezdés előtt, értesítések, meghívók küldésére.
- Honlap: A honlapon hasznos információk, elérhetőségek, felvételi kérelem nyomtatványa, tájékoztatók...stb. (feltöltés alatt van)
- Közösségi (Facebook) oldal:

Programok

- Családi napok
- Gyermekünnepek szervezése szülők részvételével
- Nyílt napok (ismerkedési lehetősége a bölcsődei élettel)
- Kreatív délutánok
- Közös munka szervezése (szülők- nevelők) a bölcsőde szépítésére

Gyermekvédelem a bölcsődében

Kijelölt gyermekvédelmi felelős kisgyermeknevelő van a bölcsődénkben

- Szükség esetén a családlátogatáson is részt vesz.
- Tájékoztat a kedvezmények lehetőségéről.

9. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

9.1. Tanulás

Bölcsődénkben a teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. Lehet szándékos és önkétes.

A kisgyermekkorai tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánpótlás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelő a magatartási vagy egyéb fejlődési elmaradással küzdő gyermekek esetében az egyéni bánásmód elvét fokozottabban szem előtt tartja.

A beszéd a kisgyermekkorai tanulás nagyon fontos eleme. A kisgyermeknevelő beszéde példaértékű, hangszíne, beszédstílusa modell a gyermek számára. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe vesszük azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

9.2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. A sikeres próbálkozásokat megerősítéssel, dicséréssel jutalmazzuk, ami növeli a gyermek együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet a teljesítményelvárási vágy. A gondozás minden területén biztosítunk elegendő időt, hogy az egyes mozzanatokat a kisgyermek alaposan begyakorolhassa, megtanulja. A tevékenységek során a kisgyermeknevelő folyamatosan biztatja, dicséri a gyermeket.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

9.3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. Mindemellett feszültségoldó funkciója is van. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

9.4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítjuk a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítanunk kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. A legkisebbeknek olyan játszó helyet alakítunk ki, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok. A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon nyílik a legtöbb lehetőség. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

9.5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. Személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben sokat mondókázunk, énekelünk, zenehallgatással pozitív érzelmeket keltünk, mely pozitív élményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését,

hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A zenei nevelésünk eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermeknek a további zenei fejlődéséhez.

9.6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. Különösen fontos szerepet tölt be manapság az intézményi mese, vers hallgatás a kisgyermek életében, mert az otthoni életükben egyre nagyobb szerepet kapnak az informatikai eszközök, amelyek legfőképp a belső képalakításukra negatívan hatnak.

A népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van a bölcsődében, az ízlésen megválogatott művek a gyermek teljes személyiségére kihatással vannak.

9.7. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés - , nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődében: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

9.8. Egyéb tevékenységek

A bölcsődében a legtöbb tevékenységet közösen, együtt csinálunk a gyermekkel az aktivitásukra, segítőkészségükre építve, a nagyobbaknak megbízatásokat is adunk (pl.: Te hozd ide a terítőt!, Te töröld le az asztalt!). Az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem kötelező feladat, a kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet. Közösen készítjük elő és oldunk meg feladatokat, ezek a tevékenységek leginkább a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

9.9. Alapellátáson túli szolgáltatások

Nincsen bölcsődénkben alapellátáson kívüli szolgáltatás.

10. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése.

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat építünk ki mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

Kapcsolatrendszerünk

Óvoda

Intézményünk az óvodával közös igazgatással működik. Törekszünk arra, hogy egymás munkáját megismerjük, szakmai programjainkat összehangoljuk és az óvodába kerülő gyerekeket minél jobban megismertessük az óvodapedagógusokkal (óvónők látogatása a bölcsődébe, a gyerekek látogatása az óvodába kisgyermeknevelőjünkkel), hogy intézményváltáskor az érzelmi biztonság legkevésbé sérüljön. Ezért látogatásokat, valamint tapasztalatokat megosztó beszélgetések szervezünk. Fontosnak érezzük, hogy kölcsönösen megismerjük egymás nevelői munkáját.

Gólyafészek Biztos Kezdet Gyerekház

Ugyanazon korosztály lévén programok szervezésénél igyekszünk együttműködni a gyerekházzal. Törekszünk rá, hogy megismerjük a gyerekházba járó családokat, szükség szerint támogatjuk a gyerekek beintegrálását a bölcsődébe, ha szülő közben visszatérne a munkahelyére.

Védőnő

Meglátogatja intézményünkben a körzetéhez tartozó gyermekeket. Javaslatot tehet bölcsődei elhelyezésre.

Gyermekjóléti Szolgálat

Esetenként kezdeményezhetik a gyermek felvételét a bölcsődében, pedagógiai véleményeket kérhetnek. Rendszeresen megbeszéléseket tartunk a látókörükbe került gyermekekről. Ruhagyűjtést, játékgyűjtést szervezünk és átadjuk kiosztásra.

Civil szervezetek

Községünk és a civil szervezetek által szervezett rendezvényeken folyamatosan részt veszünk (ünnepségek, családi napok, előadások), a bölcsődébe járó családokat rendszeresen tájékoztatjuk a rendezvényekről és támogatjuk őket a részvételben.

11. Dokumentációk

A kisgyermeknevelői dokumentáció vezetése a kisgyermeknevelő munkakörének része, kötelező feladata. A dokumentáció nem a gyermek minősítését szolgálja, hanem a tárgyyszerűség (objektivitás), a szakszerűség, a hitelesség, a célszerűség, a rendszeresség ill. a rendezettség eszközével a fejlődését követi nyomon. A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmenőkig figyelembe vesszük, a GDPR- nek megfelelően, az adattakarékosságra hangsúlyt fektetve. A dokumentumokat zárt helyen tartjuk.

A következő egyéni dokumentumokat vezetjük:

- *Bölcsődei törzslap*
- *Fejlődési napló*
- *Családi füzet*

A családlátogatásról, beszoktatásról részletes feljegyzést készítünk, majd a beszoktatás tapasztalatait összefoglaljuk. A szülő kérésére betekinthez a gyermekéről készített feljegyzésekbe. Negyedévente a gyermekről szerzett információinkat elemezzük, amennyiben jelentős eltérést találunk valamelyik érzékelési, észlelési területen szakértői vizsgálat lehetőségére hívjuk fel a figyelmét.

Csoport dokumentáció:

Csoportnapló – tartalmazza

- az előlapot
- a gyermek személyes adatait
- a gondozási sorrendet
- a gyermekek napirendjét
- a csoportindító beszélgetést
- a napi eseményeket a csoportban
- a csoportmegbeszéléseket havonta
- a család és a bölcsőde kapcsolatát
- a hivatalos látogatásokat
- a záró összefoglalót.

12. A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődés kor végére

- Az óvodába kerülő gyermek több területen önkiszolgálásra képes: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, vagy csak kevés segítséget igényel.
- Jól eligazodik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, tudja helyét a gondozási sorrendben.
- A szabályok betartása nem jelent nehézséget számára.

- Nyitott, kapcsolatra kész, jól kommunikál, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot környezetével. Szívesen játszik társaival, már nem csak a szoros felnőtt- gyermek kapcsolatban érzi jól magát.
- Szükségeit szóban is megfogalmazza, bátran kér segítséget.
- Többségük napközben szobatiszta.

13. Kiemelt szakmai célok

- A bölcsődei nevelés-gondozás feladatait színvonalasan ellátni.
- A szülő-gyerek kapcsolatot támogatni.
- A gyermek nevelését segíteni.
- A család-intézmény kapcsolatát erősíteni.
- A munkatársakat segíteni az egységes, jó kollektíva kialakításában és a szakmai munka összehangolásában.
- A gyakornoki feladatokat a szakmai színvonal megtartása érdekében jól kidolgozni és ellenőrizni.
- Az intézmény szakdolgozóit a képzésekkel, továbbképzésekkel frissen tartani.
- Részt venni a szakmai fórumokon.
- Tapasztalatcsere látogatásokat megvalósítani.

14. Ellenőrzés, értékelés

A vezető éves munkatervet készít minden nevelési év elején, mely alapja a kisgyermeknevelők munkájának, tervezésének.

A kisgyermeknevelők a csoport életéhez kapcsolódó dokumentumokat, feljegyzéseket készítenek (napirend, munkarend, ülésrend, fektetési rend, gondozási terv, feljegyzések a csoport programjairól, szülőcsoportos beszélgetésekről, óvodalátogatásról, stb.)

Az ellenőrzési feladatokat a bölcsődevezető végzi. Az ellenőrzés a gyakorlati munkán kívül a szakmai dokumentumok ellenőrzésére is kiterjed. Formája lehet folyamatos, egyszeri vagy tervezett.

A pedagógiai munka ellenőrzése alkalmával a gyakorlati munka színvonalát kell ellenőrizni. A kisgyermeknevelő szakmai önállósága tiszteletben tartásával, az intézmény egységes szemléletéhez és hitvallásához illeszkedett egyeztetett nevelőmunka értékelése történik. Az értékelések megbeszélése értekezleten történik. Az ellenőrzéseken kívül lehetőséget kell adni egy-egy új ötlet kipróbálásához, amennyiben azt kellően előkészítik és kidolgozzák, hiszen az önmegvalósítás segíti a szakmai munka lendületben tartását.

A szülők véleményének kikérésére is nagy hangsúlyt fektetünk, mely emeli a szakmai munka színvonalát és segíti az emberi kapcsolatok kiépülését, a bizalom elmélyülését.

A gyermek fejlettségi szintje ellenőrizhető a bölcsődés kor végére elért fejlettségi szinthez viszonyítva, melyet azonban befolyásol a gyermek képessége és a családi környezet, amelyben él.

15. Ünnepek, jeles napok, hagyományok

A családok életét meghatározzák az ünnepek, jeles napok, hagyományok. Nem lehet ez másként a bölcsődében sem, ezért a gondozónők a mindennapi tervezés során építenek a jeles napokra/ ünnepekre. A közös tevékenykedés, élmények a közösségi élet formálást segítik. A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyermekeket.

Hagyományos ünnepek:

- Mikulás: A Mikulás beöltözve érkezik, csomagot ad át a gyerekeknek, amit hazavisznek.
- Karácsony: kis mese előadással (báb vagy dramatikus játék) ajándékozzuk meg a gyermekeket. Feldíszített fenyő a csoportban kerül felállításra.
- Farsang: Jelmezbe öltözés a gyermek és a szülők kívánságától függ.
- Húsvét: csokitojás gyűjtés az udvaron
- Anyák napja: délután gyermekenként, közösen a kisgyermeknevelőkkel, kis ajándékkal köszöntik az édesanyákat, melyet apukával készítenek közösen el a bölcsődében.
- Gyermeknap: a lehetőségekhez mérten szervezeten ünnepi program
- Születésnap: csoporton belül, egyéni megünneplés az ünnepelt gyermek születésnapja körüli napon. Az ünnepelt apró, a kisgyermeknevelők által készített ajándékot kap. Az életkornak megfelelő számú gyertya gyűjtése jelképes tortán történik.

Jeles napok:

- állatok világnapja
- víz világnapja
- föld világnapja

Záró rendelkezések

Az Ádándi Kippkopp Óvoda és Bölcsődéjének Szakmai Programját Ádánd Község Önkormányzatának képviselőtestülete a ülésén a határozatával elfogadta.

Ádánd, 2020.

Készítette: Ilon Szabina- intézményvezető

Elfogadó neve: Szatmári Kornélia Ilona- polgármester

Érvényességi ideje:

Melléletek

1. számú melléklet - Megállapodás
2. számú melléklet - Felvételi kérelem
3. számú melléklet - Házi rend
4. számú melléklet - Napirend
5. számú melléklet - Szervezeti és Működési Szabályzat